



«وحدت»؛ راهبرد نظام اسلامی یا رویکردی تاکتیکی؟

وحدت اسلامی، از جهت روش و ابزارمندی آن شامل تمامی سیاست‌گذاری‌ها، اتخاذ روش‌های واحد، بهره‌گیری از امکانات مشترک، و تدابیری می‌شود که نتیجه و پیامد آن، تحقق وحدت امت اسلامی است.

وحدت اسلامی، از جهت روش و ابزارمندی آن شامل تمامی سیاست‌گذاری‌ها، اتخاذ روش‌های واحد، بهره‌گیری از امکانات مشترک، و تدابیری می‌شود که نتیجه و پیامد آن، تحقق وحدت امت اسلامی است.

خبرگزاری مهر، گروه دین و اندیشه-میلاد امینی موحد: وحدت در مسیر رسیدن به اهداف عالیه همواره امری ممدوح بوده بنحوی که وحدت کلمه، یکپارچگی و اتحاد مسلمانان از جمله دغدغه‌های مصلحان بزرگ تاریخ بوده است. در آموزه‌های دین مبین اسلام نیز تاکید بر اتحاد مسلمین از اهمیت خاصی برخوردار است از این رو، می‌توان گفت به هر میزان وحدت و انسجام جهان اسلام در برابر دشمنان بیشتر باشد، جهان اسلام با داشتن آرمان و اهداف مشترک، در مسیری واحد به سوی اهداف موردنظر حرکت خواهند کرد و ملتی که دارای همبستگی ملی است و از وحدت، یکدلی و یک‌رنگی بهره‌می‌برد، به راحتی به اهداف متعالی خویش خواهد رسید.

روشن است ملتی واحد، منسجم و یکپارچه، که با همبستگی ملی و وحدت و اتحاد خویش، در تحقق اهداف و آرمان‌های ملی خویش در تلاشند، توطئه‌ها و تبلیغات روانی دشمنان و معاندان حاکمیت ملی و نظام سیاسی خویش را در ناکارآمد جلوه دادن نظام سیاسی خویش ناکام خواهند گذارد.

امروزه و پس از انقلاب اسلامی، طرح ایده وحدت برای همدلی مسلمانان، وحدت و یکپارچگی آنان، از ضروریات جهان اسلام و مهم‌ترین استراتژی برای مقابله با توطئه‌های استکبار جهانی است. انقلاب اسلامی که شیدای استکبار جهانی و سکولاریسم را به چالش کشانده، برای حفظ هویت خویش نیازمند، فاصله گرفتن از آن و تثبیت موقعیت و تحقق آرمان‌های خویش است. از این رو، ایده وحدت به عنوان یک استراتژی همواره موضوعی بکر و تازه است.

«وحدت»؛ چیستی و چرایی؟

به راستی مقصود از وحدت چیست؟ آیا هدف دست کشیدن مذاهب مختلف از اعتقادات و گرویدن به مذهبی خاص است؟ یا تاکید بر وحدت در آیات، روایات و کلام بزرگان با هدف تاکید بر مشترکات است؟ پس لازم است پیرامون چیستی و چرایی وحدت به منابع دینی خود رجوع کنیم و واژه وحدت را مفهوم‌شناسی [۲] کنیم.

در قرآن کریم نیز خداوند متعال با تاکید بر مشترکات مذاهب، «وحدت امت اسلامی» را به معنای تحقق وحدت اسلامی در مجموعه امت اسلام می‌خواند، به گونه‌ای که در نهایت، نویدبخش تشکیل امت واحد اسلامی شود:

«وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ» [۳]؛ و همانا این امت شماسست، امتی یگانه، و من پروردگار شما هستم. از من پروا کنید.

در تفکر دینی، هرگز مراد از وحدت کنار نهادن سایر مذاهب نیست. وحدت اسلامی به کارگیری ابزار تحقق امت واحد، به عنوان یک آرمان نهایی، در سطح جوامع و جهان اسلامی خواهد بود: «وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ» [۴]

بنابراین، از نظر مفهومی وحدت اسلامی، از جهت روش و ابزارمندی آن شامل تمامی تصمیم‌سازی‌ها، سیاست‌گذاری‌ها، اتخاذ روش‌های واحد، بهره‌گیری از امکانات مشترک و تدابیری می‌شود که نتیجه و پیامد آن، تحقق وحدت امت اسلامی است.

از این رو، خداوند می‌فرماید: «وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا» [۵]

«امروز در دنیای اسلام رفتاری‌ها بسیار زیاد است. اسلام این‌همه بر وحدت و یکپارچگی مسلمین و برادری مسلمانان تأکید فرموده است؛ حتی در اعتصام به حبل‌الله، می‌توان تکتک به حبل‌الله اعتصام پیدا کرد، [اما] این را اسلام توصیه نمی‌کند؛ وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا؛ همه با هم به حبل‌اللهی تمسک کنید، با هم باشید.» [۶]

از منظر آیات قرآن کریم، «وحدت» کلمه امت اسلام، وحدت دینی و اسلامی است و به عنوان شیوه و ابزار تحقق اهداف و مقاصد دینی و الهی تلقی می شود. از این رو، چنگ و اعتصام به حبل محکم الهی را، زمینه و مقدمه نجات امت از هلاکت و نیز سعادت و هدایت امت اسلامی برمی شمارد: «وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَى شَقَا حَقَرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ.» [۷]

همچنین خداوند متعال در قرآن کریم تفرقه و اختلاف در دین و از بین رفتن وحدت امت اسلام را با اصل اقامه دین حق و آیین توحیدی منافی دانسته، می فرماید: «أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ...» [۸]

از طرفی، به شدت کسانی را که در پی اختلاف افکنی هستند و یا در پی ایجاد وحدت بین امت اسلامی نیستند، سرزنش و مذمت می کند و آن را مانند ملل پیشین قلمداد نموده که پس از هدایت الهی، باز به سمت اختلاف تمایل یافتند و سزاوار عذاب عظیم شدند: «وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ» [۹]

بنابراین، وحدت از منظر دینی امری فی نفسه مطلوب و بدان بسیار سفارش و تأکید شده است به گونه ای که اقامه دین در پرتو وحدت امت اسلام است و قدر جامع از غایت وحدت در جامعه اسلامی تأکید بر مشترکات است. لذا مقام معظم رهبری می فرمایند: «وحدت به معنای تکیه‌ی بر مشترکات است. ما مشترکات زیادی داریم؛ میان مسلمانان، مشترکات بیش از موارد اختلافی است؛ روی مشترکات باید تکیه کنند.» [۱۰]

اگر چه برخی از ساده اندیشان در موضوع وحدت شیعه و سنی سنگ اندازی می کنند اما با اندکی تأمل و با عنایت به آنچه گذشت و با توجه به اشتراکات شیعه و سنی، امکان تحقق وحدت اسلامی به راحتی امکان پذیر می شود. شیعه و سنی دارای مشترکات بسیاری هستند: خدای همه آنها یکی است؛ پیامبر همه ایشان یکی است؛ قبله آنها یکی است؛ ماه رمضان همه روزه می گیرند؛ کتاب آسمانی همه یکی است؛ همه نماز می خوانند؛ زکات می دهند؛ در اصول چندان اختلافی با هم ندارند. همه مسلمانان فرهنگ، تاریخ و تمدن مشترک دارند. اختلاف آنان در برخی فروعات دینی است. بنابراین، وحدت امکان پذیر است.

«وحدت»؛ راهبرد نظام اسلامی یا رویکردی تاکتیکی ؟

وحدت مذاهب اسلامی، نه تنها امری ممکن و مطلوب است، که به دلیل توصیه های قرآن کریم و تأکید سیره نبوی و آموزه های دینی، ضرورتی انکارناپذیر است. اما سوالی که جواب آن می تواند راهگشا باشد این است که وحدت شیعه و سنی از چه نوع رویکردی است، تاکتیکی و یا استراتژیکی [۱۱]؟

در رویکرد تاکتیکی مسلمانان تنها جهت مصون ماندن از برخی آسیب ها و برای مدت محدود با هم متحد می شوند. از این وحدت تاکتیکی هم غالباً در وضعیت منفعلانه و در مقابل هجمه های بی امان دشمن استفاده می شود. بنابراین و از این منظر، «وحدت»، «اتحاد» و «انسجام»، در این رویکرد یک تاکتیک محسوب شده و برای مقابله با تهدیدهای دشمن بسیار راهگشا و مؤثر خواهد بود.

اما «وحدت» از منظر دیگر، رویکردی استراتژیک و راهبردی به خود می گیرد. با عنایت به آنچه در باب «وحدت» گذشت، و با توجه به آیات عدم تفرق، عدم تنازع و عدم اختلاف، و همچنین سنت و سیره عملی نبوی صلی الله علیه و آله و ائمه اطهار علیهم السلام، دعوت به «وحدت»، «تقریب»، «اتحاد» و «انسجام» و لزوم حفظ آن، صرفاً یک توصیه اجتماعی و نیاز مقطعی و تاکتیک سیاسی و اقدام عملی برای حفظ منافع مادی مشترک نیست، بلکه تلاش برای حفظ وحدت و پرهیز از تفرقه، واجبی عینی است که ریشه در اعتقاد به وحدانیت الهی دارد.

«هدف از این کار آن است که با شعار وحدت مسلمین، که شعار درست و ضروری بی هم است و من از قدیم این اعتقاد و تفکر را داشتم و دارم و آن را یک مسأله‌ی استراتژیک می‌دانم - یک مسأله‌ی تاکتیکی و مصلحتی هم نیست که حالا بگویم مصلحت ما ایجاد می‌کند که با مسلمین غیر شیعه ارتباطات داشته باشیم - مسلمانان، بتدریج این اختلافات مذهبی و طایفه‌یی را کم کنند و از بین ببرند؛ چون در خدمت دشمنان است. ما با این انگیزه‌ی صحیح، مسأله‌ی وحدت مسلمین را در جمهوری اسلامی، یک مسأله‌ی اساسی قرار داده‌ایم.» [۱۲]

«تفرقه افکنی» سیاستی که دامن دنیای اسلام را گرفته

رهبر معظم انقلاب که از منادیان وحدت در عصر حاضر است نیز با درایت، استراتژی شوم استکبار جهانی برای تفرقه بین امت به

هم پیوسته مسلمانان را برملا می کنند:

«استکبار جهانی و استعمار، از یکی دو قرن پیش، مصلحت خود را در این دانست که بین ملت‌های مسلمان اختلاف بیندازد. مصلحت را در این دانست، چرا؟ چون در این صورت می‌توانست ثروتهای اینها را غارت کند، اینها را از پیشرفتهایی که حق آنها بود باز بدارد؛ استثمار کند. قدرتهای جهانی به برکت علمی که پیدا کرده بودند و فتاوری‌ای که پیدا کرده بودند و سلاحهایی که ساخته بودند، هدفشان را این قرار دادند و متأسفانه تا حدود زیادی هم موفق شدند. اینکه ما از اوّل انقلاب تا امروز دائم دست دوستی را به سمت ملت‌های مسلمان و به سمت دولتهای مسلمان دراز کردیم، دعوت کردیم به اتحاد، به وحدت، به ایستادگی در مقابل توطئه‌های دشمن، به‌خاطر این است.» [۱۳]

در واقع آمریکا ضمن نومیدی از حربه‌های مختلف با بهره‌گیری از سیاست انگلیسی «تفرقه بینداز و حکومت کن» [۱۴] بنا را بر اختلاف افکنی بین مذاهب گذاشت. سیاستی که بارها از سوی رهبر انقلاب به رهبران جهان اسلام و مسلمانان تذکر داده شد:

«یک روزی این اختلاف به عنوان پان‌ایرانیسم و پان‌ترکیسم و پان‌عربیسیم و از این قبیل چیزها مطرح میشد که خیلی کاربرد نداشت؛ امروز به نام مذهب می‌خواهند اختلاف ایجاد کنند و جوانها را به جان هم بیندازند. آن وقت نتیجه این میشود که فرقه‌های تروریستی مثل داعش و امثال اینها با پول وابستگان به آمریکا، با کمک سیاسی آمریکا، با همراهی هم‌پیمانان آمریکا تولد پیدا میکنند و امکان نشاط پیدا میکنند و این فجایع را در دنیای اسلام به‌وجود می‌آورند؛ نتیجه این میشود.» [۱۵]

انتخاب عنوان و کلید واژه «خاورمیانه جدید» [۱۶] سالها پیش از سوی سران آمریکایی نیز با هدف ایجاد دعوای و جنگ‌های ویرانگر در سطح کشورهای مسلمان بود. جنگ‌هایی که نه با اغراض دینی بلکه با سیاست‌های آمریکایی، انگلیسی تفرقه برانگیز شروع شد. جنگ‌هایی که آتش آن با عدم اتحاد مسلمانان و تفرقه افکنی سران استکبار شعله ورتر می شود.

«من به شما عرض میکنم که این اختلافاتی که امروز شما می‌بینید در عراق و در سوریه و در بقیه‌ی جاها سعی میشود عنوان دعوای مذهبی به آن داده بشود، به هیچ‌وجه دعوای مذهبی نیست، دعوای سیاسی است. جنگ در یمن، جنگ سیاسی است نه جنگ مذهبی؛ به دروغ می‌گویند که بحث شیعه و سنی است، درحالی‌که شیعه و سنی نیست. بعضی از آنهايي که زیر بمباران سعودی‌ها در یمن دارند بچه و زن و کودک شیرخوار و بیمارستان و مدرسه را از دست میدهند، شافعی‌اند، بعضی‌شان زیدی‌اند؛ بحث شیعه و سنی نیست، دعوا دعوای سیاسی است، دعوای سیاستها است. امروز یک چنین وضعی را اینها در منطقه به‌وجود آورده‌اند؛ ایجاد اختلاف کرده‌اند؛ باید تلاش کرد این اختلافات از بین برود.» [۱۷]

مستکبران تفرقه افکن؛ مدافعان حقوق اهل سنت نیستند

رهبر انقلاب اهداف گروه‌های تکفیری تشکیل شده توسط استکبار در منطقه را غیر از اهداف آمریکا نمی داند و مکرر تاکید کرده اند که برای گروه‌های تکفیری مذهب «شیعه» و «اهل سنت» هیچ اهمیتی ندارد. بلکه آنها سیاست تفرقه افکنانه اربابانشان را پیش گرفته و مسلمانان را به شهادت می رسانند.

«تکفیری‌ها شیعه و سنی نمی‌شناسند؛ سنی را هم میزنند. ما در داخل کشور خودمان چقدر از علمای اهل سنت داریم -مرحوم شیخ‌الاسلام در سندج، مرحوم حسین‌رُ در بلوچستان و علمای دیگری- که همین تکفیری‌ها اینها را ترور کردند و خونشان را مظلومانه بر زمین ریختند. آنها سنی و شیعه نمی‌شناسند؛ آنها هر کسی را که با انقلاب است، هر کسی را که در مقابل استکبار است، هرکسی را که با آمریکا دشمن است میزنند؛ اسمش را هم میگذارند جنگ شیعه و سنی.» [۱۸]

سیاست نظام جمهوری اسلامی ایران پیرامون وحدت جامعه اسلامی که بارها از سوی رهبر معظم انقلاب در بیانات مختلف تبیین شده، «برادری» و «اخوت» با کشورهای مسلمان و عدم سازش با مستکبران عالم است که ریشه قرآنی دارد. [۱۹] با توجه به اتخاذ رویکرد راهبردی و استراتژی نسبت به مساله وحدت، مقام معظم رهبری تاکید می کنند نوع مذهب در حمایت جمهوری اسلامی ایران از ملت‌های مظلوم مسلمان هیچ تاثیری نداشته است.

«ما در حمایت از مظلوم نگاه به مذهب طرف مقابل نمیکنیم؛ و نکردیم؛ خط امام بزرگوار این بود. امام همان رفتاری را که با مقاومت شیعه در لبنان داشت، همان رفتار را با مقاومت سنی در فلسطین [هم] داشت؛ بدون هیچ تفاوتی. ما همان حمایتی را که از برادرانمان در لبنان کردیم، از برادرانمان در غزه [هم] کردیم؛ بدون هیچ تفاوتی. آنها سنی بودند، اینها شیعه‌اند. مسئله برای ما، دفاع از هویت اسلامی است، حمایت از مظلوم است.» [۲۰]

وحدت جهان اسلام برای رهبر معظم انقلاب آرمانی بزرگ تلقی می‌شود به گونه‌ای که ایشان همچون امام راحل [۲۱] رهایی قدس

از رژیم غاصب صهیونیستی که نتیجه اتحاد مسلمانان است را «نماد دفاع از اسلام» می خوانند. [۲۲] رهبر انقلاب در سخنرانی های مختلف با طرح این سوال که «اگر آمریکا و انگلیس حامیان اهل سنت هستند چرا از حق فلسطین دفاع نمی کنند؟» ادعای حمایت مستکبران از اهل سنت را غیر واقعی می دانند.

«اینها دروغ می گویند اگر می گویند ما با شیعه مخالفیم، با سنی موافقیم؛ خیر. آیا فلسطینی ها شیعه اند یا سنی اند؟ چرا با فلسطینی ها این قدر بدند؟ چرا جنایت نسبت به فلسطینی ها را مطلقاً مورد تعرض قرار نمیدهند؟ غزه چقدر کوبیده شد؟ سرزمین های کرانه ی باختری چقدر تحت فشار قرار گرفت و هم اکنون تحت فشار قرار دارد؟ آنها که شیعه نیستند، آنها سنی اند. برای آمریکایی ها مسئله مسئله شیعه و سنی نیست؛ هر مسلمانی که بخواهد با اسلام، با احکام اسلامی و قوانین اسلامی زندگی کند و برای آن مجاهدت کند و در راه آن حرکت کند، دشمن خود به حساب می آورند.» [۲۳]

در اندیشه های رهبر معظم انقلاب پدیده دفاع از حرم اهل بیت را نیز می توان از رویش های توجه به مساله وحدت اسلامی دانست. مدافعان حرم که متشکل از گروه های شیعه و اهل سنت است و به جنگ و جهاد با گروه های تکفیری می پردازند که جز تفرقه افکنی بین صفوف مسلمین هدفی را دنبال نمی کنند. [۲۴]

مطالبات رهبری از مبلغان پیرامون مقوله «وحدت»

مطالبات رهبر انقلاب پیرامون وحدت و اتحاد اسلامی از شیعیان نیز همواره مورد توجه مسلمانان جهان قرار گرفته است. از فتوای حرمت توهین به زوجات پیامبر و مقدسات اهل سنت [۲۵] تا مطرود دانستن تشیعی که بر پایه اختلاف افکنی [۲۶] تشکیل شده است.

توجه دادن خطیبان و ذاکران اهل بیت به مساله وحدت و دوری از اختلاف افکنی نشان از تاثیرگذاری مجالس دینی و همچنین نگاه خاص رهبر انقلاب به هیئت های مذهبی و مجالس دینی است. ایشان در دیدار سالیانه با ستایشگران اهل بیت می فرمایند:

«اگر خدای نکرده جلسات ما، جلسات وحدت شکن باشد، این فرصت را از دست داده ایم؛ اگر کیفیت حرف زدن ما یا مضمون حرف های ما جوری باشد که دشمنان ما را در هدفهایشان موفق بکند، ما این نعمت الهی را - بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كَفْراً - تبدیل کرده ایم به نقت؛ این را باید مواظب بود، باید مراقب بود. بارها ما گفته ایم، برای آدمهای آگاه و مطلع از اوضاع جهان و جهان اسلام هم این مثل روز روشن است که امروز اختلافات مذهبی در میان مسلمانان، یک وسیله و برگه ای است در دست دشمنان ما. یک شمشیر در دست دشمنان ما، همین اختلافات مذهبی است. علنی کردن اختلافات، صریح کردن مخالفت های اعتقادی، به زبان آوردن مطالبی که کینه ها را برمیافروزد، یکی از وسایلی است که دشمن ما از آن بیشترین استفاده را دارد میکند. حالا [اگر] ما جوری عمل بکنیم که این مقصود دشمن برآورده بشود، این «بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كَفْراً» است. در جلسات نباید کینه ورزی های مذهبی را زیاد کرد؛ این را چقدر باید تکرار کرد؟ بارها تکرار کرده ایم؛ بعضی حاضر نیستند [گوش کنند]» [۲۷]

علاج اصلی برای بحرانی که دامنگیر دنیای اسلام شده تدوین «منشور وحدت» [۲۸] توسط بزرگان، متفکران و روشنفکران مسلمان است. تاکید بر مشترکات اصولی در این منشور می تواند جلوی بسیاری از افراطی گری ها را در منطقه بگیرد. با تدوین این منشور که به تایید بزرگان مذاهب اسلامی در خواهد آمد دیگر هیچ گروه تروریستی نمی تواند داعیه دار اسلام و مسلمانان باشد و با اتحاد و همدلی می توان دنیای اسلام را بهتر از هر زمان دیگری در آرامش و صلح و برادری شاهد کرد.

[۱] عنوان یادداشت برگرفته از نوشته حجت الاسلام والمسلمین سید منصور موسوی از اساتید حوزه و دانشگاه می باشد

[۲] -معناشناسی یا معنی شناسی (به انگلیسی: Semantics)، دانش بررسی و مطالعه معانی در زبان های انسانی است. به طور کلی، بررسی ارتباط میان واژه و معنا را معناشناسی می گویند. معادل انگلیسی و فرانسوی (smantique) معناشناسی برگرفته از لغت یونانی semantika (اسم خنثی جمع semantias) علم مطالعه معناست. این علم معمولاً بر روی رابطه بین دلالت کننده ها مانند لغات، عبارت ها، علائم و نشانه ها و این که معانی شان برای چه استفاده می شود تمرکز دارد.

[۳] -قرآن کریم، مؤمنون، ۵۲

[۴] -قرآن کریم، حج، ۷۸

[۵] -قرآن کریم، آل عمران، ۱۰۳

[۶] بیانات مقام معظم رهبری : ۲۷/۰۴/۱۳۹۴

[۷] قرآن کریم، آل عمران، ۱۰۳

[۸] قرآن کریم، شوری، ۱۳

[۹] قرآن کریم، آل عمران، ۱۰۵

[۱۰] بیانات در دیدار مسئولان نظام و میهمانان کنفرانس وحدت اسلامی- ۲۹/۱۰/۱۳۹۲

[۱۱] واژه «استراتژی» یونانی و از لغت «Stratos»، به معنی قشون و «agagos» به معنای راهنما، ترکیب گردیده است. اعراب آن را «سوق الجیشی» ترجمه کرده‌اند. «strategos»، به معنای لشکر و فرماندهی ارتش هم به کار می‌رود. علاوه بر این، معانی زیر نیز برای استراتژی مطرح شده است: فن اداره جنگ، فن فرماندهی، فن جنگ و طرح نقشه برای جنگ حيله و نیرنگ

[۱۲] بیانات در دیدار اعضای ستاد برگزاری کنفرانس جهانی اهل بیت(ع) ۲۶/۰۱/۱۳۶۹

[۱۳] بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم - ۱۱/۰۵/۱۳۹۵

[۱۴] ضرب المثل انگلیسی: divide et impera

[۱۵] بیانات در دیدار مسئولان نظام و میهمانان کنفرانس وحدت اسلامی - ۰۸/۱۰/۱۳۹۴

[۱۶] بیانات در دیدار دست‌اندرکاران برگزاری انتخابات - ۳۰/۱۰/۱۳۹۴ - «یادتان هست که چند سال قبل از این، آمریکایی‌ها گفتند «خاورمیانه‌ی جدید»؛ ما آن وقت درست نفهمیدیم چه کار می‌خواهند بکنند که اسمش را خاورمیانه‌ی جدید می‌گذارند؛ حالا فهمیدیم خاورمیانه‌ی جدید چیست: خاورمیانه‌ی جنگ، خاورمیانه‌ی تروریست، خاورمیانه‌ی تعصب و تحجر، خاورمیانه‌ی مشغول به هم؛ در سوریه جنگ است، در عراق جنگ است، در لیبی جنگ است، تروریسم در همه‌ی این کشورها گسترده است، در ترکیه تروریسم است، در جاهای دیگر تروریسم است؛ این خاورمیانه‌ی جدید است؛ این آن چیزی است که آنها دنبالش بودند. بله، انکار میکنند لکن انسان چشم دارد، انسان عقل دارد، نگاه میکند میبیند. جنگ شیعه و سنی راه بیندازند، عناصر داخلی را در کشورها مسلح کنند و به جان ملتها و دولتها بیندازند. این آن خاورمیانه‌ی جدید اینها است. آمریکا را بشناسند.»

[۱۷] بیانات در دیدار اعضای مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام و اتحادیه‌ی رادیو و تلویزیون‌های اسلامی - ۲۶/۰۵/۱۳۹۴

[۱۸] بیانات در دیدار خانواده‌های شهدای هفتم تیر و جمعی از خانواده‌های شهدای مدافع حرم- ۰۵/۰۴/۱۳۹۵

[۱۹] قرآن کریم سوره مبارکه الفتح آیه ۲۹ «إِشْدَآءُ عَلَى الْكَافِرِ رُحْمًا يُبْنِيهِمْ»

[۲۰] بیانات در دیدار اعضای مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام و اتحادیه‌ی رادیو و تلویزیون‌های اسلامی - ۲۶/۰۵/۱۳۹۴

[۲۱] «ان شاء الله روزی همه مسلمین با همه برادر و همه ریشه‌های فاسد از همه بلاد مسلمین کنده بشود و این ریشه فاسد اسرائیل از مسجدالاقصی و از کشور اسلامی ما کنده شود. ان شاء الله تعالی با هم برویم و در قدس نماز وحدت بخوانیم» - امام خمینی، صحیفه نور، ج ۱۲، ص ۲۸۳

[۲۲] «دفاع از فلسطین، نماد دفاع از اسلام است»- دیدار دبیرکل جنبش جهاد اسلامی فلسطین با رهبر انقلاب- ۱۲/۰۲/۱۳۹۵

[۲۳] بیانات در دیدار مسئولان نظام و میهمانان کنفرانس وحدت اسلامی- ۰۸/۱۰/۱۳۹۴

[۲۴] بیانات در دیدار رئیس و اعضای مجلس خبرگان رهبری- ۲۰/۱۲/۱۳۹۴- ما امروز در کنار خود، از برادران اهل ستّ کسانی را داریم که با ما و همراه ما دارند در دفاع از حرم اهل بیت می‌جنگند و کشته می‌دهند، شهید می‌دهند. خانواده‌هایی از شهدای مدافع حرم پیش من آمدند که در بینشان چند خانواده‌ی سنی بودند. -

[۲۵] در پی استفتاء جمعی از علما و فرهیختگان شیعه منطقه احساء عربستان سعودی در خصوص «اهانت و توهین به همسر پیامبر اسلام»، رهبر معظم انقلاب در پاسخ اعلام فرمودند:

يَحْرُمُ التَّيْلُ مِنْ رُمُوزِ إِخْوَانِنَا السُّنَّةِ فَضْلًا عَنْ إِتْهَامِ زَوْجِ النَّبِيِّ بِمَا يُخِلُّ بِشَرَفِهَا بَلْ هَذَا الْأَمْرُ مُمْتَنِعٌ عَلَى نِسَاءِ الْأَنْبِيَاءِ وَ خُصُوصًا سَيِّدِهِمُ الرَّسُولِ الْأَعْظَمُ. اهانت به نمادها و شخصیت‌های اسلامی برادران اهل تسنن ما حرام است و بطریق اولی هر چیزی که موجب اخلال در شرافت و هرگونه اتهام به همسر نبی مکرم اسلام باشد، حرام است. بلکه این اقدام نسبت به همسران انبیاء ممنوع است و بویژه نسبت به سرور ایشان حضرت رسول اعظم

[۲۶] از همه‌ی کسانی که در مقابله‌ی با سیاستهای تفرقه‌افکنانه‌ی آمریکا ایستادگی میکنند حمایت میکنیم؛ با همه‌ی کسانی که این تفرقه‌افکنی را به‌وجود می‌آورند طرفیم و مقابلیم. ما تشیعی را که مرکز و پایگاه تبلیغاتش لندن است قبول نداریم؛ این تشیعی نیست که ائمه (علیهم‌السلام) آن را ترویج کردند و آن را خواستند. تشیعی که بر پایه‌ی ایجاد اختلاف، بر پایه‌ی تمهید و صاف‌کردن جاذبه برای حضور دشمنهای اسلام است، این تشیع، تشیع نیست؛ این انحراف است. تشیع مظهر تامّ اسلام ناب است، مظهر قرآن است. ما از کسانی که کمک به وحدت میکنند حمایت میکنیم، با کسانی که ضدّ وحدت عمل میکنند مخالفت میکنیم، از همه‌ی مظلومان دفاع میکنیم. - بیانات در دیدار اعضای مجمع جهانی اهل بیت علیهم‌السلام و اتحادیه‌ی رادیو و تلویزیون‌های اسلامی- ۲۶/۰۵/۱۳۹۴

[۲۷] بیانات در دیدار جمعی از مداحان اهل بیت علیهم‌السلام- ۳۱/۰۱/۱۳۹۳

[۲۸] بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۷/۰۱/۱۳۸۶-«علاج اصلی، داروی اصلی برای امروز دنیای اسلام، داروی «اتحاد» است؛ باید با هم متحد بشوند. علما و روشنفکران اسلام بنشینند و منشور وحدت اسلامی را تنظیم کنند؛ منشوری تهیه کنند تا فلان آدم کج‌فهم متعصب وابسته‌ی به این، یا فلان، یا آن فرقه‌ی اسلامی، نتواند آزادانه جماعت کثیری از مسلمانان را متهم به خروج از اسلام کند؛ تکفیر کند. تهیه‌ی منشور جزو کارهایی است که تاریخ، امروز از روشنفکران اسلامی و علمای اسلامی مطالبه می‌کند. اگر شما این کار را نکنید، نسلهای بعد از شما مؤاخذه خواهند کرد. می‌بینید دشمنی دشمنان را! می‌بینید تلاش آنها را برای نابود کردن هویت اسلامی و ایجاد اختلاف بین امت اسلامی! بنشینید علاج کنید؛ اصول را بر فروع ترجیح دهید. در فروع ممکن است افراد یک مذهب هم با همدیگر اتحاد نظر نداشته باشند؛ مانعی ندارد. مشترکات بزرگی وجود دارد؛ گرد این محور - محور مشترکات - همه مجتمع شوند. مواظب توطئه‌ی دشمن باشند؛ مواظب بازی دشمن باشند. خواص، بین خودشان بحثهای مذهبی را نکنند، اما به مردم نکشاند؛ دلها را نسبت به یکدیگر چرکین نکنند؛ دشمنی‌ها را زیاد نکنند؛ چه بین فرقه‌های اسلامی، چه بین ملتهای اسلامی، چه بین گروههای اسلامی در یک ملت.»